

Kommunfullmäktige

YRKANDE

2026-04-23

Ärende 56/26 Återstart av Tullinge vattenverk - Teknik-och fastighetsnämnden

Liberalerna ställer sig mycket positiva till en återstart av Tullinge vattenverk som fick stänga 2011 på grund av alldeles för höga PFAS halten. Halterna var över dåvarande riktvärde om 90 nanogram/liter och föroreningen kommer från den nedlagda flygflottiljen F18 där försvarsmakten genomförde brandövningar med brandskum som innehållande PFAS. Tullinge grundvatten var en av de första platserna i Sverige där det upptäcktes höga halter av PFAS. Självklart ska förorenaren enligt lag ta ansvar för saneringen.

För oss Liberaler är det avgörande att kostnadsansvaret hanteras rätt för VA-kollektivet enligt kommunallagen och enligt miljöbalken (10 kap.) där den som orsakat föroreningen har ansvar för att utreda och sanera.

Det är viktigt för invånarna i Tullinge och en del av Tumba äntligen (planerat 2029) får tillbaka sitt dricksvatten från Tullinge grundvattentäkt istället för från Norsborgs ytvattentäkt. Det stärker även Botkyrkas robusthet vid kriser och minskar sårbarheten i vattenförsörjningen. Dricksvattnet från denna lokala grundvattenresurs kan dessutom, enligt en utredning från kommunens VA enhet, vara betydligt billigare än dricksvattnet från Stockholms vatten och Mälaren.

Men framför allt i nuvarande oroliga världsläget måste det också klargöras om det kan uppstå oönskade beroenden och leveranssvårigheter av att få tag på jonbytarmassan. Den all större spridningen av PFAS globalt, kommer även leda till att priset på jonbytarmassan ökas.

Det står även i teknik-och fastighetsnämndens analys 2026-04-28 punkt 27/26.

”VA-ekonomin bygger på självkostnadsprincipen (egen anm. kommunallag Kap 1, 6 §) med betydelsen att verksamheten inte ska gå med vinst och endast nödvändiga kostnader för att bedriva verksamheten får tas ut av VA-kollektivet.”

TKN är bäst lämpad att ta ansvar för PFAS-reningen med manganjoner och renoeringen av Tullinge vattenverk. Däremot motsätter vi oss att teknik- och fastighetsnämnden driver den juridiska processen mot försvaret/fortifikationsverket. Kommunen har redan drivit processen på grund av markföroreningarna med PFAS på F18-nu Riksten.

Att driva en juridisk och ekonomiskt komplex process mot staten kräver både tyngd, samordning och juridisk spetskompetens. Detta är ett ansvar som bör ligga på kommunstyrelsen, som företräder kommunen som helhet och har bäst förutsättningar att samla resurser, kompetens och politisk kraft.

Att flytta ansvaret riskerar att försvaga kommunens position i en redan svår process.

Liberalerna Botkyrka yrkar att

1. bifalla förslagets första att-sats, att Teknik- och fastighetsnämnden påbörjar arbetet med att återstarta Tullinge vattenverk
2. avslå förslagets att-sats 2 och 3

Tilläggsyrkande:

Liberalerna Botkyrka yrkar att

1. kommunstyrelsen fortsatt ansvarar för att driva processen gentemot Försvarmakten och Fortifikationsverket
2. medel om 2,5 miljoner kronor för ansvarsprocessen inte omfördelas till teknik- och fastighetsnämnden
3. teknik- och fastighetsnämnden får i uppdrag att tydligt särredovisa kostnader kopplade till PFAS-föreningen, inklusive historiska kostnader och framtida investeringar. Endast kostnader som avser ordinarie VA-verksamhet ska belasta VA-kollektivet

Birgit Hellgren (L)

Sofia Karström (L)